2 MILLIOEN OESTERS EN 20.000 Kg KREEFT TREFT U HIER AAN IN OCTOBER !

Een schuitenhuis...

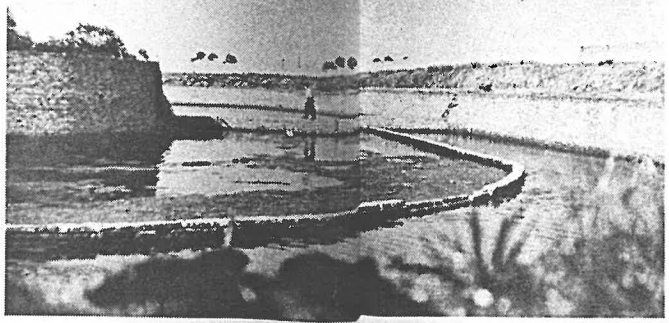

Men waant zich hier in een moerasstreek.

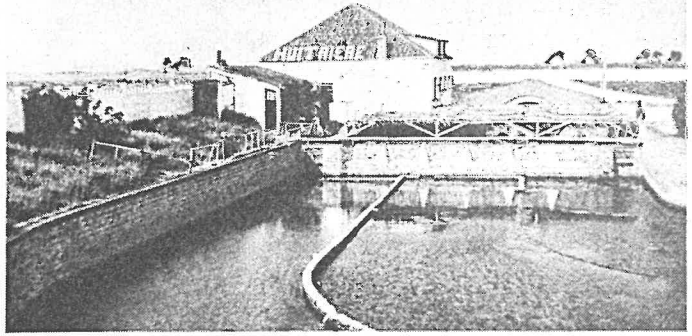

In deze waterkommen wachten de oesters op het einde van hun groeiproces.

Het oesterbedrijf te Nieuwpoort

LOOPT men de weg langs de zich van De Panne uitstrek in de richting van Oostende, en te n Nieuwpoort-Bad voorbij, dan komt men daar regts aan een huis, dat nauwelijks te ontwaren is achter het geladerte. Toch is er geen vergissing mogelijk. Het dak er van prijkt met een groot wit opschrift, dat volgende aankondigt, dat aldaar een oesterbedrijf gevestigd is, — dat opschrift herinnert aan het woord HOSPITAAL dat, tijdens de oorlog, de bommenwerpers van uit de lucht op het dak van sommige gebouwen konden lezen.

Een oesterbedrijf ? Het woord omhuld iets geheimzinnigs, en de reporter, die daar bij toeval voorbij stapt, kent geen rust alvorens het opgehelderd te hebben.

Hij doet het pad in dat wegslingert van de asphaltweg, die onder de zon te glanzen ligt. Nog enkele bomen. Graanvelden zetten het pad af aan weerszijden. En eensklaps staat u voor een betonnen muur, of liever een omheining, waarin hergens een spleetje toelaat een blik er achter te werpen. Het ziet er uit als een vesting, en waarlijk, het gelijkt hier een soort van versterkt kasteel, aan alle zijden omringd door waterkommen als door een breede, beschermende gracht. Zelfs de ophaalbrug ontbreekt hier niet, met dien verstande evenwel, dat die brug daar opstaat over het water en nooit wordt opgehaald. Loop er over, en u bereikt de gebouwen, die de indruk geven alsof ze op een schiereiland verrijzen...

* * *

DE BRETOEN.

Een jaar geleden kwam zich hier een Bretoen vestigen. Men weet, dat de Bretonen het niet stellen kunnen zonder de zee. Ook deze hier heeft zich van de zee niet kunnen rukken. Het uitgestrekte oesterpark, dat bij opdreef op de kust van de Atlantische Oceaan, heeft hij slechts verlaten om elders, bij een oesterbedrijf te komen bouwden, een waterschap en weerkundige voorspellingskunst te gaan komen.

Dit was, bij voorbeeld in de winter het geval. Herinner u hoe guur deze was. Dagenlang had onze Bretoen het ijs stuk te slaan van zijn 13 betonnen waterkommen, anders waren zijn oesters gewoon verstikt. En zijn kreeften hebben onder de koude ! En bij alle weer dienen de waterkommen gereinigd, gezuiverd, verlegger de week, en schaakbieren hun frisse smaak en wordt hun vlees slecht.

Nog erger was het in de zomer. Dan spoelde de hitte — herinner u de temperatuur die wij in Juni gekend hebben — letterlijk parten. De Bretonen zijn moedige, taaie kerels, en de eigenschappen bezit ook die Nieuwpoortse Bretoen. Taaiheid en moed waren er trouwens nodig om, de 800 kreeften te laten opklimmen, die dood aan de oppervlakte van zijn waterkommen dreven...

En spreek hem niet van de last die de oesters hem bezorgen wanneer de krabben gemaakt maken van hen ogenblik waarop de oesters openspapen en zich helmelijk tussen de schalen laten binnen werken, om het weke vlees te verslinden en dan op nieuw openspaand en rustig in de laten ! Ten opzichte van zoveel kwaadwilligheid vanwege de krabben, zende onze Bretoen maar één enkele oplossing : enige kreeften naar de oesterbekken over te brengen. Want ze weten dat kreeften verslingend zijn op krabben en dat ze deze gedurende de tijd laten veel verwoestingen onder het oestervolkje aan te richten.

* * *

Het is een zeer geleerd gesprek dat wij op die namiddag, voeren met onze vriendelijke gastheer, die ons rondleidt ter bezichtiging van de waterkommen vol oesters en kreeften. En al van dingen vernemen wij aldus, waarvan wij het minste vermoeden hadden.

Zoo u, bij voorbeeld, dat de oesters zich uitsluitend voeden met wat onze Bretoen «plancton» noemt, een soort van plantaardig dier, van het zeewater ; en dat, integendeel, de kreeft vis eist die men zich in grote hoeveelheden elke dag in de mijn te Oostende moet gaan aanschaffen ?

Kan u vermoeden, dat het water in de teeltkommen slechts tweemaal ververst moet worden, dus telkens wanneer het tij opkomt, en dat gedaan wordt met behulp van een stelsel van verlaten of sluizen, die mogelijk maken het slecht geworden water te verwijderen alvorens het verse aan te voeren ?

En wat u ten slotte dat er eigenlijk geen oesterbanken, zelfs geen Zeelandse oesters bestaan ? Dat welke aldus worden gemeend, zijn Bretoense oestertjes, die tot ontwikkeling komen te kommen aan de Belgische kust of in Nederland en dan aldaar de smaak krijgen van het plaatselijke zeewater.

Zoo, nog zou er te vertellen vallen over die ziekten, en ook over de kreeften. Beide dieren worden door de verbruiker duur betaald met het gevolg dat alleen welstellenden het zich kunnen laten opdienen. Wat de oorzaak daarvan is ? Zoek deze uitsluitend in de moeilijkheden die bij de teelt moeten overwonnen worden en in de vele risico's die de oesterteler elke dag van het jaar loopt. Die Bretoen uit Nieuwpoort vertelde ons :

— Een vierer bracht me een kreeft van anderhalve kilogram, die hij pas gevangen had. Het dier had maar een enkele schaar meer en ik meende het gerust te mogen laten in een waterkom waarin zich reeds verscheidene van zijn soortgenoten bevonden. Stel u mijn verbazing voor toen ik vaststelde, de andere dag, dat de nieuweling, in één enkele nacht en alhoewel slechts van één schaar voorzien, zomaar 54 kleine kreeften van 300 gr. had gedood : die kleine kreeften waren letterlijk in twee gesneden. Dat ik met de verdeliger korte metten heb gemaakt, spreekt vanzelf !

13 BETONNEN WATERKOMMEN OPENBAREN ONS HUN GEHEIMEN

* * *

Maar niettegenstaande zijn tegenslagen, blijft onze Bretoen optimistisch, al bevordert de tijd, die wij beleven, geenszins de zaken. De bestellingen zijn niet wat ze vroeger waren, om het even of die bestellingen komen van de hotels aan de kust, uit het binnenland of uit de vreemde. Toch zullen de waterkommen van onze oesterteler in October bevolkt zijn met zowat 2 millioen oesters, en de kreeften, die men er in aantreffen zal, zullen zowat 20.000 kg. aan gewicht vertegenwoordigen. Natuurlijk op voorwaarde, dat de kreeftenvangst aan de kusten van Ierland of Noorwegen goed is en er niet hele schepen worden aangevoerd. Daarbij mag niet worden vergeten, dat er ten minste drie jaar nodig zijn om volgroeide oesters te krijgen. — Een intussen kan er heel wat gebeuren.

Een mand **oesters,** *vers en fris, klaar om naar het restaurant te worden gebracht.*

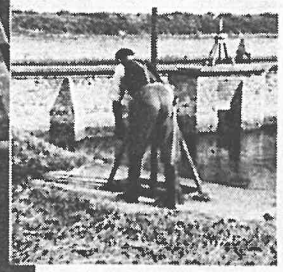

Dagelijks worden de waterkommen opgeledigd.

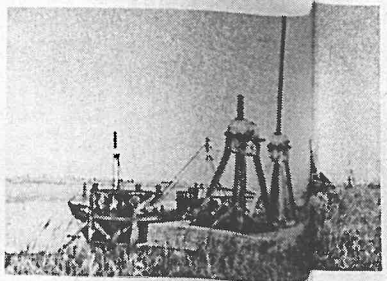

Langs de sluisdeuren krijgt water uit de Yzer in de kommen.

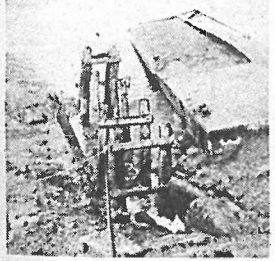

Het water uit de waterkommen vloeit in de Yzer...

Oesterliefhebber !

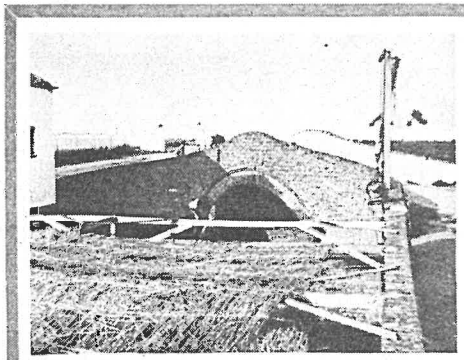

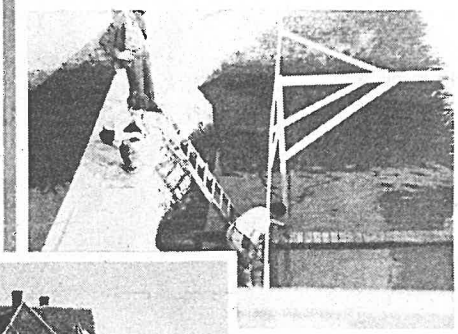

De waterkom voor de kreeften. Onder de bedekking zwemmen ze langsaam in het donkere water.

*

KREEFTEN-KULTUUR

23 aug 1947 Nr 34